

European Monitoring Centre
for Drugs and Drug Addiction

Rezumat al briefingului EMCDDA privind identificarea tendințelor (trendspotter)

Septembrie 2020

Impactul COVID-19 asupra piețelor de droguri, a consumului de droguri, a efectelor nocive cauzate de droguri și a intervențiilor autorităților în țările est-europene care fac obiectul politicii europene de vecinătate

Situația legată de pandemia de COVID-19 și răspunsurile la aceasta continuă să evolueze rapid. [Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor](#) și [Organizația Mondială a Sănătății](#) oferă regulat informații actualizate, iar în majoritatea țărilor sunt disponibile ghiduri naționale privind sănătatea publică. EMCDDA a creat un [centru de resurse privind COVID-19](#), care oferă acces la materiale actualizate pe teme legate de droguri și de COVID-19.

Începând din 2019, EMCDDA și-a intensificat cooperarea cu partenerii din cadrul politicii europene de vecinătate ⁽¹⁾ în contextul [proiectului EU4Monitoring Drugs \(EU4MD\)](#) finanțat de Uniunea Europeană. Proiectul ajută autoritățile naționale și regionale să se pregătească pentru a identifica și a interveni în cazul problemelor legate de droguri care amenință sănătatea și securitatea.

Funded by the
European Union

EU4MD

⁽¹⁾ Algeria, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Egipt, Georgia, Israel, Iordania, Liban, Libia, Moldova, Maroc, Palestina*, Tunisia și Ucraina.

*Această denumire nu trebuie înțeleasă ca o recunoaștere a statului Palestina și nu aduce atingere poziției individuale a fiecărui stat membru în această privință.

Rezumat

De la începutul anului 2020, omenirea se confruntă cu o situație de urgență fără precedent în domeniul sănătății publice, cauzată de pandemia de coronavirus (COVID-19), ceea ce a dus la instituirea progresivă de către autoritățile naționale a unor măsuri de distanțare socială și a altor măsuri de control. Pentru a investiga efectele pandemiei asupra piețelor de droguri, a serviciilor de tratament pentru consumul de droguri și a persoanelor care consumă droguri din țările vizate de politica europeană de vecinătate (PEV), precum și implicațiile aferente, Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (EMCDDA) a lansat un studiu trendspotter. Textul de față reprezintă un rezumat al constatărilor studiului privind impactul COVID-19 asupra piețelor de droguri, a serviciilor de tratament pentru consumul de droguri și a persoanelor care consumă droguri din țările PEV est-europene ⁽²⁾ în perioada martie-mai 2020 ⁽³⁾.

Cum s-au schimbat piețele drogurilor?

- Studiul sugerează că, în urma instituirii măsurilor de izolare din cauza COVID-19, piețele drogurilor din toată regiunea s-au contractat într-o măsură mică spre moderată, existând perturbări în lanțurile de aprovizionare, evidențiate prin reducerea cantității și a numărului de capturi la frontiere și prin creșterea prețurilor de vânzare cu amănuntul pentru anumite tipuri de droguri în unele țări (vezi figura).
- Există indicii că, în unele țări, această perturbare a pieței ar fi favorizat reapariția producției de amfetamine la scară mică (producție casnică).
- La nivelul vânzărilor cu amănuntul, au predominat activitățile de trafic de droguri fără contact. Acestea au fost probabil impulsionate de instituirea restricțiilor naționale privind deplasarea, de intensificarea măsurilor de ordine publică și de strategiile de limitare a răspândirii COVID-19 prin restricționarea contactului între persoane.
- În același timp, activitățile autorităților de aplicare a legii au fost la rândul lor afectate în mai multe moduri, iar scăderea numărului de infracțiuni privind regimul drogurilor raportate poate reflecta unele schimbări temporare ale priorităților naționale, având în vedere că, în această perioadă, prioritățile poliției s-au orientat la asigurarea ordinii și siguranței publice.

⁽²⁾ Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina.

⁽³⁾ Prezentarea completă este disponibilă în limba engleză pe www.emcdda.europa.eu

FIGURĂ

Schimbări în ceea ce privește prețurile și puritatea drogurilor în țările vizate în timpul primelor luni ale pandemiei de COVID-19

	Prețuri				Puritate			
	Armenia	Georgia	Republica Moldova	Ucraina	Armenia	Georgia	Republica Moldova	Ucraina
Canabis (rășină, iarbă)	↑	↑↑	↑	↑	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște
Heroină	↑	↑↑	↑↑	↑	Nu se cunoaște	↓	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște
Cocaină	↑	Nu se cunoaște	↑↑	↑↑	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	↓
MDMA/ecstasy	Nu se cunoaște	↑↑	↑	↑↑	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște
Amfetamine	↑	Nu se cunoaște	↑	↑	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște
Noi substanțe psihoactive	Nu se cunoaște	↑↑	Nu se cunoaște	↑	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște
LSD	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște

Creștere pronunțată, > 20 %
 Creștere ușoară, < 20 %
 Scădere

Sursa: Anchetă în rândul experților naționali în domeniul aplicării legii [răspunsuri transmise de Armenia (6.5.2020), Georgia (11.5.2020), Republica Moldova (24.4.2020) și Ucraina (8.5.2020)].

Care a fost impactul asupra consumului de droguri, asupra efectelor nocive cauzate de droguri și asupra serviciilor medicale adresate consumului de droguri?

- Consumul de canabis pare a fi cel mai puțin afectat, însă s-au remarcat tipare divergente între cei care consumă canabis în scop recreațional și persoanele care consumă mai frecvent.
- Mai multe surse indică o scădere a accesului către majoritatea substanțelor ilegale traficate de peste hotare, cum ar fi heroina, MDMA, amfetaminele și cocaina, ceea ce se crede presupune că ar fi dus la o reducere a consumului de astfel de substanțe, deși această ipoteză este dificil de confirmat veridic la momentul de față.
- Este posibil ca deficitul de heroină la nivel local să fi contribuit la creșterea cererii de tratament: s-a înregistrat o creștere a încercărilor de accesare a serviciilor de tratament de substituție cu opioide (TSO), tot odată s-a înregistrat o creștere a cererii de tratament pentru consumul de droguri în general.
- Reducerea accesului către drogurile ilegale a dus la o creștere la consumul de substanțe legale, cum ar fi alcoolul, sau la folosirea necorespunzătoare a substanțelor farmaceutice, inclusiv a medicamentelor utilizate în TSO, sau a altor substanțe farmaceutice psihotrope, utilizate frecvent în combinație cu substanțele ilegale.
- În fazele inițiale ale măsurilor de restricție naționale s-a redus furnizarea serviciilor medicale în ansamblu, fiind afectate majoritatea serviciilor de sănătate care nu aveau legătură cu tratamentul COVID-19. În consecință, se pare că persoanele consumatoare de droguri s-au confruntat cu

scăderea disponibilității și a accesului la serviciile obișnuite de tratament pentru droguri. În unele țări au fost de asemenea stopat accesul de noi pacienți la serviciile de tratament pentru consumatorii de droguri, în special la serviciile TSO, și accesul la testare pentru infecții transmise prin sânge.

- Atât instituțiile medicale, cât și organizațiile neguvernamentale (ONG-uri) implicate în distribuirea de seringi și-au adaptat modelele de lucru, acordând servicii la distanță și prin aplicații mobile acolo unde era posibil.
- Majoritatea țărilor din regiune și-au adaptat rapid la noile practici, pentru a oferi medicamente TSO cu administrare la domiciliu, asigurând administrarea neîntreruptă a tratamentului. În Ucraina s-a constatat o cerere crescută de metadonă prin intermediul cabinetelor medicale private. Susținătorii persoanelor care consumă droguri au salutat noile practici ale programelor naționale, deși unele rapoartări sugerează că este nevoie să se monitorizeze mai atent respectarea administrării dozelor TSO la domiciliu, precum și să fie sprijinită activitatea cabinetelor medicale private.

Care sunt posibilele efecte pe termen lung ale COVID-19 asupra piețelor de droguri, a serviciilor de tratament pentru consumul de droguri și a persoanelor care consumă droguri în țările estice ale PEV?

- Constatările acestui studiu și ale unor studii similare derulate în Europa și în regiune sugerează că, odată cu redeschiderea frontierelor, va trebui să se acorde atenție modului în care vor evolua activitățile rețelelor infracționale și metodele de distribuție (piețele de suprafață și darknet, comunicările criptate, livrarea față în față) (EMCDDA și Europol, 2020). Acest lucru ar trebui să se reflecte și în strategiile autorităților competente. De asemenea, experții solicită mai multe investiții în pregătirea profesională a personalului din domeniu, pentru a fi pregătiți să răspundă la noi modele de comerț care vor apărea pe piața drogurilor.
- În ceea ce privește consumul de droguri, efectele pe termen lung ale COVID-19 și ale relaxării ulterioare a măsurilor de carantină nu pot fi încă estimate. Situația necesită monitorizare permanentă, având în vedere raportările privind scăderea disponibilității și a consumului de anumite droguri, cum ar fi heroina și cocaina, combinată cu apariția producției casnice de amfetamine în unele țări și cu consumul mărit de alte substanțe psihoactive, care sunt mai disponibile.
- Este posibil ca autoritățile naționale și furnizorii de servicii să fie nevoiți să se gândească la modalități de păstrare a abordărilor inovatoare, precum consultațiile și asistența psihologică online, dozele de TSO cu administrare la domiciliu și serviciile la distanță, astfel încât să reducă efectele nocive ale consumului de droguri, acest lucru poate fi esențial pentru atragerea și păstrarea ca pacienți a consumatorilor de droguri. În același timp, este posibil ca serviciile de sănătate să se confrunte în continuare cu o povară suplimentară protecția și siguranța pacienților, cât și a cadrelor medicale, până la apariția unui tratament eficace pentru COVID-19 sau a unui vaccin împotriva virusului.

Resurse privind COVID-19

EMCDDA

Pagina tematică privind COVID-19 și drogurile: <http://www.emcdda.europa.eu/topics/covid-19>

Europa

Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor: <https://www.ecdc.europa.eu/en/novel-coronavirus-china>

Echipa de acțiune și răspuns a Comisiei Europene: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response_en

Centrul european pentru mass-media științifică (Parlamentul European): <https://sciencemediahub.eu/>

OMS Europa: <http://www.euro.who.int/en/home>

În lume

Centre pentru controlul și prevenirea bolilor: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-nCoV/index.html> și <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/homeless-shelters/plan-prepare-respond.html>

OMS: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>